

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

A szerkesztőséget illető küldemények
(cikkek, cserepéldányok stb.) Zöldfa-u.
12. sz. alá küldendők.
A kiadóhivatalt illetők pedig a főisko-
lába címzendők.

Megjelenik: havonként.

Felelős szerkesztő:
Ifj. RÁCZ LAJOS
Főmunkatársak:
DÓCZI JENŐ,
BAJA MIHÁLY.
Kiadóhivatali főnök:
INCZÉDY MÁRTON.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, félévre 2 korona.
Egyetemi és akadémiai hallgatóknak.
önképzőköreknak
egész évre 3 kor., félévre 1 kor. 50 fillér.

Az egyéni tulajdon kérdése.

(Tájékoztatásul a társadalmi elméletekhez.)

E lapok érdemes szerkesztője az iránt keresett meg, hogy a legközelebbi számba, az új század legelső számába én irjam a vezércikket.

Mint volt ujságíró, vagy legalább is lapszerkesztő, annyi kollegiálításra magamat okvetlenül kötelezve éreztem, hogy ezt a felhívást vissza ne utasítsam. De meg öröm nekem minden alkalom, midőn tanítványaimmal, sőt a magyar ifjúsággal — mert hisz ez az ujság nemcsak épen Debrecenben ismerős — komoly dolgokról nemcsak ex cathedra társaloghatok, hanem egyébként is eszmét cserélhetek s újra kifejthetem, mintegy mélyebben véshetem be azokat az ideálokat, melyek szolgálatának szenteltem tanári működésemet.

És ha vállalkoztam e feladatra, azt is tekintetbe kellett vennem, hogy az új század első évének hajnalán leghelyesebb, ha *új eszmékről szólok*, azokról az eszmékről, melyek hivatva vannak e világot a békés fejlődés útján átalakítani.

Tekintettel azonban a rendelkezésemre álló térre s időre, a társadalom újra szervezése céljából felmerült számos vitakérdés közül én most csak az *egyéni tulajdon* sokat vitatott problémáját kívánom tárgyalni. Mert hisz az ellentétes világáramlatok e téren ütköznek össze leghevesebben, s mig az egyik

fél e jogot szentnek, sérthetetlennek, velünk születettnek tartja, addig a másik fél elkárhoztatja, s minden baj és szerencsétlenség egyik fő okát látja benne.

Mi is az egyéni tulajdon? *Az, hogy az ember valamely hatalma alá vethető testi tárgyra vonatkozólag a tételes jog által engedett aránylag legteljesebb jogi uralmat gyakorolja.*

Ez az uralom természetesen első sorban *gazdasági*, de aztán, mint minden ami gazdasági — egyuttal *erkölcsi* és *politikai* jelentőségű is. Kinek mennyi érték áll tulajdonában, hogyan érvényesíti ezt a termelés és fogyasztás nagy körforgásában ez főleg gazdasági oldala a dolognak. De az által, hogy valaki tulajdonát észszerű, vagy észszerűtlen jó vagy gonosz irányban használhatja, *erkölcsi jelleget* nyer a kérdés, s az, hogy az egyéni tulajdon érvényesülése a közérdek követelményeivel összhangzásban történik-e, vagy nem s hogy mily módon befolyásolja a nemzeti vagyont, vagy jövedelem megoszlását, rendkívül nagy *politikai jelentőségre* emelkedik.

Ha az összes következmények eldöntésében biztos irányadóra akarunk szert tenni, akkor mindenképp előtte azt kell megállapítanunk, *igazságos és erkölcsös-e alapján az egyéni tulajdon, tehát szükséges-e?* E kérdésre a letebb kifejtendő okoknál fogva *igen* felelek. De akkor aztán azt kell meghatározni, hogy *mily célokra s mily korlátok közt?* Ami egyuttal ama nehéz vita megoldását is fogja

jelenteni, hogy mikor válik az egyéni tulajdon a társadalomra veszedelmessé; vagy ellenkezőleg — mikor szülne káros és kóros következményeket megszorítása.

Az egyéni tulajdont okvetlenül szükségessé teszi az ember ama változhatatlan természete, mely szerint mint egy ember, egyén, *individuum* kíván élni, lételének indokát s végcélját önmagában keresi, másnak e szempontból magát alárendelni nem óhajtja, s ebből folyólag jogosult vágyai, reményei, törekvései vannak, *melyek külön vagyoni eszközök és vagyoni értékek használatát, a velük való rendelkezést teszik szükségessé.* Az egyéni tulajdon fölmenti az egyest mások kényétől, súlyát, befolyását emeli, az élet kellemeinek megszerzését, a szükségletek sőt a szeszélyek kielégítését is biztosabbá teszi, — ezért a gazdasági törekvéseknek, a takarékoság és tőkegyűjtés ösztönének mindenkor leghatalmasabb rugója, az egyéni függetlenség biztosító volt és marad. Ez értelemben igaz, hogy egyéni tulajdon nélkül nincs szabadság.

De ha ilymódon megfelel az ember valódi természetének, akkor *igazságos* is, mert

az igazság tudásunk és cselekvésünk összhangja az emberi természet s a külső világ követelményeivel; *erkölcsös* is, mert minden az, ami az egyes ember észszerű, igazságos fejlődését előmozdítja.

Tehát az egyéni tulajdont szükségessé teszi az egyes emberek *öncélusága* s külön *egyéniisége* (individualitas).

Azonban *a korlátot* is ez a tétel adja meg. Az egyéni tulajdon jogosultságát sem lehet szélesebb körben elismerni, mint az egyéni-ségét.

Már pedig az ember nemcsak egyes, hanem a társadalom tagja is; létezését, nevelését, tudását, személyi és vagyoni biztonságát, a munkamegosztáson és egyesítésen, s ezek szerint a csereforgalmon alapuló gazdálkodás lehetőségét a társadalmi együttélésnek és szervezkedésnek köszönheti. A *társiasság*, a sociabilitás éppoly mértékű alapjellege a normális ember természetének, mint az egyéni-ség, s éppoly tekintetbe vételt igényel. Az egyéni tulajdon rendezése tehát csak akkor felel meg az igazság és erkölcsiség követelményeinek, ha a társadalom más tagjait nem

TÁRCA.

A majthényi síkon.

Szellő szárnycsapása

Átsuhan a tájon

Meglibbenve minden

Imbolygó faágon.

Szellő szárnycsapásán édes dallam árad,

Messzeség ködéből csöndes moraj támad

A majthényi síkon.

Szétfoszlik a reggel

Könnyű, lebke fátyla

Egy-egy foszlányt ejtve

A virágos fákra....

A tavaszi szélben zászlók szárnya lebben,

Kürtök szava hangzik egyre erősebben

A majthényi síkon.

Kitárul, kibomlik

Fényes hadi rendbe

Két sereg a síkon,

Mintha két szárny lenne.

Laboncz vért szomjazó kurucz kardok éle

Meg-megcsillan olykor napsugaras fénybe,

A majthényi síkon.

Kurucz lobogóknak

Vihartépett szárnya

Csöndes suhogással

Hanyatlík alája.

Utoljára zendül tároгатók hangja

A tavaszi szellő szárnyaira kapja

A majthényi síkon.

Tavaszi reggelnek

Rezgő verőfénye,

Hajladozó lombok

Suttogó beszéde:

fosztja meg sem a lét, sem a boldogulás fejlődés feltételeitől, ha tehát magára a közérdekre veszedelmessé nem válik, mert az ember fentjellemzett kettős természetével merőben ellenkezik az egyéni tulajdon olyatén rendezése, hogy az a társadalmi együttélés létfeltételeibe ütközzék.

Ámde mindebből önként következik az *egyéni tulajdon oly köz- és magánjogi korlátozása*, mely nélkül az egyéniség a közösség egy részének, vagy teljességének megrontását idézné elő. S mivel a közösség csak akkor fejlődhetik, ha egyes alkotó tagjai a politikai s gazdasági szabadságot *ésszerű célokra hasznolják*, az egyéni tulajdont csak egyéni, családi, társadalmi és állami szempontból ésszerű célokra kellene engedélyezni s forgalmából a ma előszeretettel hangsúlyoztatott „jus abutendi“-t ki kellene teljesen hagyni. Persze ez elv keresztülvitele a jövő fejlődés nehéz feladata leendő.

Ha állanak az eddig kifejtett tételek, akkor igaz az is, hogy az *egyéni tulajdont* a társadalmi közösség követelményei miatt rendes viszonyok közt megsemmisíteni nem szabad;

felfüggesztése is csak átmenetileg lehet indokolt. Nem szabad, mert az ember nemcsak a társadalom tagja, hanem egyén is, az egyéniség pedig ésszerű célokra követeli az egyéni tulajdon engedélyezését, elismerését, védelmét. Eltörlése sem igazságos nem volna, mert az emberi természet igazi mivoltával ellenkeznék, sem erkölcsös, mert haladását tenné lehetetlenné; megölné az ésszerű szabadságot, vagyis azt a cselekvést, mely az igazság és erkölcsösség korlátain belül érvényesíthető s helyébe a társadalom s egyes uralkodó érdek szövetkezeteinek feltétlen zsarnokságát tenné.

A társadalmi gazdaság és evolúció alapanaival ellenkezik a *kommonismus* ama tanítása mely az egyéni tulajdont minden részletében el akarja törölni, de ellenmondó önmagában is, mert az egyforma egyéni élvezet jogsultságát hirdeti. Téves s végzetes mind politikai mind gazdasági, mind erkölcsi szempontból a *szocialismus* az a követelése is, hogy egyéni tulajdont csakis *fogyasztási javakra* engedélyezhet az állam, a földre, s általában termelő javakra, *tőkékre* nem, s maga a gazdálkodás

*Széles tenger rétnek minden kis virága
Míntha mindzokogna mérhetetlen gyászba'
A majthényi síkon.*

Milotay István.

Quantum satis:

Ott álldogáltunk az ős kollegium kapuja előtt. Valamelyik tanárunk prelegálását vártuk. Hideg, metsző szél fújt. De mi, gondtalan jogásznépség, vigan voltunk. Pattogott az éle, egymást érték a szójátékok; nyomukban harsogó kacaj. Csipkedések, heccelődések. Mindenik ujat akart mondani, tultenni a többiekén.

— Hej, fiuk! Mi különbség a toronyóra meg a kés közt?

Nagy hallgatás. Majd faggatózások: no, mi?!

— Ejh, hát az, hogy a toronyóra késik, a kés nem toronyórázik...

— Na, hisz ez oly régi, mint a Gyuri cilin lere! — kiáltja közbe egy ujon jött; — hanem ezt hallgassátok csak.

Körülveszik. Nógatják. Valami jóízű tréfába kezd. De alig szól pár szót, rekedt kiáltás hallik! Quantum satis, kezét csókolom, quantum satis!

Odanézünk. Züllött csavargó. Kihasad ujj, piszkos fekete kabátja alatt rongyos ing, a nyakánál szétnyilva, vékony vászonnadrágja alja cafatos; tépett szalmakalap a fején, cipőjéből oldalt jókora darab leszakadva...

Arca kékfoltos, duzzadt, szeme véreces, zavaros, Szakálla összeesapzva bajuszával. És arczáról, mely időnkint deliriumos mosolyba fitorodik, mégis első tekintetre meglehet látni, hogy valaha intelligens ember volt.

— Quantum satis! Nemes ifjak, én, aki nyolcz

egész nagy műfolyamata a termeléstől kezdve a forgalmon és jövedelem-eloszláson keresztül a fogyasztásig tisztán és kizárólag az állam által, az egyéni akarat, kezdemény, az önálló cselekvés teljes kizárása mellett rendezendő. Az egyéniség eme teljes elfojtása minden magasabb lendületet, fejlődést, takarékosági szellemet majdnem teljesen kizárna. Abban a nagy kaszányában, melyet szociális államnak neveznének, sem az igazságosság, sem a fejlődés, sem a gazdasági jólét várt uralma nem következne be.

Az egyéni tulajdont nem eltörölni, hanem a tulzó individualisztikus irányzat ferdeségeitől, tulhajtásaitól megszabadítani szükséges. A családi, közösségi és észszerűségi elv sokkal nagyobb mértékű érvényesítést kíván vele szemben; a vagyonmegosztás szertelenségeit meg kell javítani a társadalom adott fejlődési fokozatának megfelelő jó magán és közjogi szabályokkal, különösen jó tulajdoni kötelmi, örökösödési és adótörvényekkel. Meg kell gátolni azt, hogy az egyéni tulajdon rendszere alapján összehalmozódott vagyon a gyöngébbeket, vagy teljesen vagyontalanokat kizsákmányolja.

gimnáziumot végezvén, igaz, maturán elbukván, azonban tanítóságot bevégeztem, voltam tanító ur, vagyok tekintetes ur, igazán ur, quantum satis! Szerencsétlen, szerencsétlen én!... — És veri a mellét, hogy a vékony piszkos szalonkabát majd leszakad róla.

— Bementem az imént a konviktusra, én, mondom, mint tanuló deák, de nem engedtek be, kizavartak engemet, aki nyolc gimnáziumot ... quantum satis, kérem!

A szél egyre metszőbben fúj. Önkéntelen föltűrjük felöltőnk gallérját. A csavargó összerázkódik mint a kit vipera mar meg. Födetlen nyakán kidagad az ér. Aztán beszél, hadar tovább összefüggéstelenül. Iskoláról, papról, uri életről, égről, földről királyról, istenről, magáról, kiválóságról mindenekefelett.....

Mintha gyötrő lázálomképek rohannának el szemeim előtt.

Nem az egyéniség tulkapásaira, s azok igazolására, nem is kommunizmusra, vagy szociáldemokráciára van szükség, hanem az egyéniséget s a társadalmi közérdeket összeegyeztetni kívánó és tudó *sociális reformokra*.

Ez uttal ennyit óhajtottam elmondani az új század küszöbén a debreczeni főiskola ifjusága lapjában.

Dr. Bartha Béla
akad. igazgató tanár.

Vörösmarty-ünnepélyek.

Mult számunkból, nyomdai okok miatt, kimaradt egy hír, melyben megírtuk, hogy főiskolánk is impozánsul kiveszi részét Vörösmarty ünnepléséből.

Deczember hó 11-én d. u. volt a főiskola tanárájának és ifjuságának közös Vörösmarty ünnepélye.

Az ünnepély, melyre városunk előkelői küldöttséggel személyesen is meghivattak, páratlan érdeklődés mellett fényesen sikerült.

Mély csöndben állva hallgatták meg a Főiskolai énekkar által előadott Szózatot. Majd *Bartha Béla* dr. akadémiai igazgató mondott megragadó, gondolatokban gazdag megnyitó beszédet. *Szücs László* th. szavalta aztán Vörösmarty Hymnusát.

Megborzong minden idegem. Bánt az undorító pálinkabűz is, mely róla árad.

Elszállt már a féktelen jókedv, mely az imént még tréfára ingerelt bennünket. Elkomorulva állunk valamennyien. A csavargó is észreveszi ezt. Valami bolondos latin mondást citál rá. Fintorgat hozzá. Elmondja ötször-hatszor. „Ugy, mondom, ugy! quantum satis, héhehe, quantum satis...!

— De mit akar itten, szól — valamelyik kedvetlenül.

Erre pözba vágja magát újra, szó okol, majd mutatja a cipőjét:

— Egy kis nyomorult cipőre akarok szert tenni. Szétrongyollott; meg valami dühös kutya is megharapott, mert hozzáruktam. Letépett a cipőmből, a lábam is véres, nézzék, itt vagyok, én, aki nyolc gimnáziumot... quantum satis... Kegyelmesen adjanak jutalmat!

Utána *Kun Béla* jh. Vörösmarty ünneplésekor ez. alkalmi költeményét adta elő. Egyike ez leg-szebb költeményeinek. Minden dicséretés helyett alább adjuk egészében. Az Énekkar *Fóthi dala* után *Ferenczy Gyula* dr. akad. tanár tartott, ismert ékesszólásával, emelkedett hangú, tartalmas ünnepi beszédet Majd *Takács* Endre szavalta nagy hatással Vörösmarty: Gondolatok a könyvtárban című költeményét és *Pirkler Ernő* az Ábrányi Emil alkalmi költeményét. A lelkes impozáns ünnepély, mely egyébként a tanárkar és az ifjuság összetartásának is öröndetes és biztató jele mindenképen méltó volt Vörösmarty emlékéhez.

Főiskolánk különben kivette részét a székes-fehérvári nagy ünnepségekből is. Dr. Haendel Vilmos jogakadémiai tanárunk jelent meg képviselőben.

Vörösmarty ünneplésekor.

Irta s a debreceni ev. ref. főiskola december 11-ik ünnepélyén elmondta:

Kun Béla joghallgató.

Mikor azt mondjuk, hogy: miénk a költő,
Nagyot mondunk: nehéz beváltani.
Hiába mondja bárom emberöltő,
Ha nincsenek beváltva — álmai.

Hiába mondja ünnepzaj, hozsánna,
Ha feltámadna, tőlünk mást kívánna:
Csak azt a „jobb kor“-t, melyért epedett:
Szabad hazában szabad nemzeter.

Ha feltámadna, vajjon mit felelnénk?
Ez örömmünnep vajjon nem kora?
Szabad valóban szívünk, ajkunk, elménk?
Itt-e a jobb kor, a nagyság kora?
Haladtunk-e csak annyit is előre,
Hogy nincs már lánc, mely lelkünket gyötörje,
S bár nincs kivíva mind, mit Ő akart,
De harci téren látja a magyart!

Ort látja bátran, büszkén, egyetértve,
Mint milliókból álló sorfalat.
Mely, hogyha hull is veritéke, vére,
Tért térre foglal, törtet és halad,
Ujult időknek ostromát kiállja,
Nyílt homlokán a Munka glóriája,
Gyarapszik, nő, bár tengert szenvedve,
S minden ízében — Árpád nemzete!

Tudnánk-e Néki ezt felelni bátran:
Hogy minden így van, mindez a való!
— Mert a ki fürdik hiú napsugárban,
Az olyan népnél nincs nagyobb csaló!
Ki azzal kérked, a mije még nincsen,
Inkább maradjon örökös bilincsen,

Tárcánkért nyulunk. Azt sugja valaki. Ne adjatok neki az Isten áldjon benneteket, látjátok milyen részeg; viszi páliukáért, amit adtok. Ne öljétek...!

De máskép nem lehet szabadulni tőle. Rimánkodik, dicsekszik alázkodik és tanácsokat oszt. És dül róla a rettentő pálinkabűz. Visszariasztó a görösös nevetése, arcának rángatózó mosolya.

Adunk neki. Zavaros szeme felvillan ahogy pénzt lát. Keze megrándul, nyaka előregörbül. Szinte látni, hogy szeretné kikapni a tárczát kezünkől mindenestől és rohanni vele kocémába.

Zsebbe vágja az alamizsnát; újra szónokol:

— Van még nagy lélek, óh vannak nagy szívek a kollegium szent fala előtt, nemes ifjuk, babérkoronát fonok fejükre, éljen, éljen én mondom ezt, hirdetvén szerte a nagy világ minden részeinek, én, aki nyolcz gimnáziumot végzék, hehehe, én, aki...

hehe... quantum satis... hehehe... kezüket csókolom... quantum satis...

*

Nem szólt egyikünk sem. Csöndesen indultunk fel. A kapuból még láttam, hogyan dülöng tovább hadonászva, kiabálva. Kigombolódott kabátját lengette a fagyos szél, a kalapot lesodorta fejéről s a földön görgette messze. Orditozva iramodott a csavargó utánna; megbotlott, végigzuhan a követzen...

Elgondolkozva ültem fönt a teremben. Fogalmam sincs, miről prelegálhatott tanárunk. Én csak az arcokat vizsgáltam sorban. Láttam, gondolatokba mélyedt az egyik, az undorodás bántja még a másikat. Volt, aki közönyösen nézett szét, mások arcán már ott játszott a mosoly...

Eltűnődtem. Az is ilyen volt. Intelligens ember. És alább sülyedt az állatnál...

Inkább a rabság s lánc, mit rozda rág,
Mint ál-szabadság s — törpe unokák!

Ki börtönben nincs, még nem szabad ember,
Még nem méltó, hogy levegőn legyen,
Ha önmagától síkra szállni nem mer,
Ha alkut köt rá, hogy miket tegyen,
Ki önként vállalt szolgaságba lép be,
Ne merjen állni a költő elébe,
Be úgy se váltja, a mit Ő remélt,
S nem hogy adná, de — tépi a babért!

Az ily ünneplés rosabb, mint a semmi,
Csak szóbeszéd, mely hívőket keres
S jobb a költőnek sirjában pihenni,
Mint felvágyni, hol aunyi szív üres!
Az ily ünnepből, bármi nagy a fénye,
Soh'sem fakadhat a jobb kor reménye,
Az ily ünnepnek jobb elmúlnia,
Az ily ünneplés csak — komédia!

Tudnánk-e Néki azt felelni bátran:
Hogy mindez nincs így, mindez nem igaz!
Egy sincs közülünk benn az utcaszáron,
Bár mindönk körül térdig ér a gaz!
Egy sincs közülünk, ki lelkét eladja,
Mindnek megvan a maga akaratja,
Csak célunk közös, mint a napvilág:
Hogy legyen itt igaz magyar világ!

Ez bugott a fülembe szüntelenül.

És fölszakadt előttem az a hazug fátyol, mely
elföldi előlünk a valóságot, melyen át társadalmun-
kat, korunkat hamis színben, megcsépítve, meg-
jobbítva látjuk.

És láttam a bűnöknek vad tombolását, a kiáltó
rémséges nyomort, azt, hogy társadalmunk beteg,
testén irtózatot sebek vannak. Láttam az elzülöttek,
lesüllyedtek százait, ezreit... *A pusztulásnak*
diadalmenetét!

Istene! Oly sokan vannak már is, mennyien
lesznek még ezután?!

Az utcáról zaj hallatszott föl. Rendőrök ki-
sérték be a részeg csavargót; azt ordította folyton:
quantum satis!

Megborzongtam. Ez talán a felelet?!

Ifj. Rácz Lajos.

Tudnánk-e Néki azt felelni bátran,
— Mintha esküdnénk arra, a mi szent —
Hogy úgy hiszünk mi z Ő Szózatában,
Mint fiu abban, mit apja izént.
Szívében hordja, ki csak magyar ember!
— S mit Ő megjósolt büszke félelemmel,
Miben utolsó menekvést talált:
Tulértük már a „nagyszerű halál“ t!

Az Élet az, mit nincs, ki elorozhat!
Mi mult- s jelent jövőnkhez áthidal
S a nagy úton míg átkelünk: a Szózat
Ha kell: vezényszó, ha kell: harci dal,
Ha kell: toborzó, ha kell: szent imádság,
Minden, mi forral — s bár a vermet ássák
Gonosz szomszédok — ránk napfény derül,
Mi már megálltunk rendületlenül!

Tudnánk-e Néki azt felelni bátran:
Hogy remmi ördög nem bir már velünk,
Hogy zengő ajkunk minden kis szavában
Szívünk szólal meg, ha ünnepelünk,
Hogy ez az ünnep nem csak addig ünnep,
Mig a reá szánt nagy napok letűnnek,
Hogy mindig hű lesz, ki most áldoz,
Hogy mindnyájunknál: első a haza,

Hogy imádjuk a Béke lobogóját,
Hogy soh'sem leszünk többé rabigán,
...Hogy fölvehetné újra tört vonóját,
Ha élne még a hős: a Vén cigány,
S mig ráfigyelnénk ittasulva, égve
Itt a közelbe s távol messzeségbe.
Hol magyar föld tart s él magyar család:
Zenghetné hozzánk a Jövő dalát!

Tudunk felelni! Így van! kétség: hallgass!
— Több a vigasz, mint az, mi leverő!
Mi csak fajunkban jó, nemes, hatalmas,
Ugy forr, mint hegy mélyén az őserő!
Csak idő keli még, hogy büszkén kitörjön,
Hogy izzó lángja szétfusson a földön,
Hogy rólunk szóljon a hír, a siker,
De addig várni és — dolgozni kell!

Tudunk felelni: Ninesen pihenésünk!
Pályánk: a küzdés! Jelszónk: fölfele!
Pótolni azt, mit évszázadja késtünk,
Mig rajtunk ült az önkény éjjele.
Lezuzni azt, mi rossz emlék, maradvány

A korcs időkből; s lelket, szívet adván
 A versenynek, mely vár, hív, integet:
 — Szeretni egymást, mint testvéreket!

A költőt is csak így lehet szeretni!
 Csak így ez ünnep — az Ő ünnepe!
 Ha gyűlölet van bennünk egy csipetnyi.
 A sír mélyén is feljajdul sebe!
 Küzdjünk, haladjunk, de csak — összetartva:
 Ebben legyen a költő bűvhatalma,
 Szív szívre verjen, fogjon kéz kezét,
 — Ez az út az, mely jobb korhoz vezet!

E jobb kor nincs itt, — de itt az alapja
 A mi munkánkban! itt van a remény!
 Sugárait már ide ragyogtatja,
 Mint a hajnal az égbolt peremén!
 A magyar szellem bontogatja szárnyát.
 Merészen már is új mezőkön száll át,
 Már is csodálják, mint új csillagot,
 Mely a világra új fényt ragyogott!

Tovább! tovább csak! soha meg nem állva!
 Majd miénk lesz még mindenütt a tér,
 Majd teljesül a költő élet-álma,
 Magától hull fejünkre a babér.
 Majd járunk még mi tavaszban, virágon,
 Majd „lesz még egyszer ünnep a világon!”
 Majd hódít még az ősi szittyá kar,
 Lesz legelől még s vezet a magyar!

Lesz még hatalmas, boldog Magyarország!
 Lesz még idő, hogy nem látunk borút!
 A nagy népek majd akkor idehozzák
 A közös kézzel megfont koszorút,
 Nem temetésre, szemöket törölve:
 A szabadsággal örök menyegzőre,
 Örömtől sír majd agg és fiatal,
 — Az lesz a Jobb Kor, a vég-diadal!

... Majd akkor Téged újra ünnepelnek
 Szózat költője! nagy Szellemkirály!
 S mint riadója millió kebelnek
 Ama Nagy Ének szájról-szájra száll!
 Mi nem leszünk már... de Te megpillantod
 Az ünneplőket — s pendítsd majd a lantot,
 Hadd halljuk ott lenn, hol porunk kihül.
 Hogy áll a haza — rendületlenül!

Párbajmánia.

Nemrég a budapesti egyetemi ifjuság körében mozgalom keletkezett a párbajmánia ellen. Az ifjúsági egyesületek vezetői gyűléseztek és Zsembery Istvánt bízták meg terv készítéssel, mit kellene tenni ez ügyben? Mint értesülünk a tervet Zsembery elkészítette és szerinte a gyakori párbajok oka az, hogy a lovagias ügyek a gyakorlatlan segédkezek kezében elmérgesednek. Ennek a bajnak orvoslására minden egyetemi év elején a lovagias ügyek elintézésében gyakorlott, higgadt gondolkodású egyetemi polgárok megigérik, hogy bármely egyetemi polgárnak szívesen rendelkezésére állnak. Ezen kívül az ifjúsági egyesületek vezetőiből tizenkétfelű párbajbírószágot állítanak össze, a mely négyes csoportokban ítélik és az esküdtszék mintájára, mindegyik félnek a bíróság tagjai ellen visszavetési joga lesz. Három egyetemi tanárt is felkérnek, a kik közül minden alkalommal a párbajbírák egy elnököt választanak. A tervet megbirálás végett felterjesztik a budapesti hadtestparancsnoksághoz és a Nemzeti Kaszinó, valamint az Országos Kaszinó választmánya elé.

Érdeklődéssel nézünk a továbbiak elé. És nem fogunk késni elismerésünk kifejezésével. Mert dacára budapesti ellenségeink támadásainak, meg tudjuk őrizni objektivitásunkat velük szemben is és amíg bűneiket kérlelhetlenül ostorozzuk, teljes mértékben méltányoljuk az üdvös, nemes törekvést, mely egy ily társadalmi métely kiirtását célozza.

Hasonló mozgalomnak hírére vesszük Keszthelyről is, hol a gazdasági intézet hallgatói határozták el, hogy lovagias ügyeiket ezentúl választott bíróság elé viszik.

Nálunk a becsületszéki rendszer rég fennáll, Tagjait minden évben megválasztják. De működésre még nem igen került a sor. Az ok az, hogy az illetők vonakodnak kényes személyi ügyeiket hosszas pro et kontra tárgyalás alá bocsátani, kényelmesebbnek vélik rövid úton elintézni. De a múlt számunkban említett határozat, mely szerint a párbajozó akadémiai polgár kilépettnak tekintetik, bizonyára megteszi hatását és a becsületszók szervezkedve teljesítheti hivatását.

Ifjusági élet.

A kereszt-ügy a budapesti egyetemen. Most játszódik le utolsó felvonása e színarabnak. Furcsa háború volt nagyon. Különös szerepet játszottak benne némelyek, a kik még egyébként ma is azt hiszik, hogy nem játszották még el kis játékaikat.. Ez ügy volt egyike az ifjuság békéjét fölzavaró és tiltakozásunkat legnagyobb mérvben provokáló incidenseknek.

Tudjuk, hogy a kultuszminiszter a néhány vezető által az ifjuság nevében beadott kérvényt, melyben azt kérték, hogy a keresztet az egyetem összes helyiségeiben függeszték ki, leküldte az egyetemi tanácsnak véleményezés végett. A tanács mind a négy kart megkérdezte ez ügyben. A jogi és hittudományi kar ellenezte a kérés teljesítését egészében, csak redukálva, hogy t. i. csak az aulában, a tanácsteremben és a fölvató teremben függeszték ki, tartja megengedhetőnek. Az orvosi és bölcsészeti karok ellenben egészében elvetették kívánságukat. Az egyetemi tanácsülésen heves vita után szavazással döntöttek és a jogi és hittudományi karok javaslatára 3, ellene 5 szavazat esett. E szerint a tanács azt javasolja a miniszternek, hogy a kérvényt tegye félre. Thewrewk prorektor, ki az Abbaziában üdülő Rapaics Rajmond rektort helyettesíti, már jelentést tett a kultuszminiszternél.

Megkaptuk tehát ezáltal mi, kiknek tiltakozásunkat annyi rágalommal támadták némelyek, a teljes elégtételt, mintegy megerősítést és pedig épen a budapesti egyetem tanácsától! Nem is mertük ezt remélni. Reméljük, hogy a miniszter is akceptálni fogja a felvilágosult szellemű tanács véleményét.

Ez ügyről különben akadémiánk egyik kiváló tanára, nt. Eröss Lajos a „Deb. Prot. Lap“-ban s több más lapban cikket közöl, melyben többek közt kimutatja, hogy a budapesti egyetemnek „katholikus egyetem“-ként emlegetése abusús, mert az törvény szerint immár állami intézmény, mely közkincese felekezeti különbség nélkül minden magyar állampolgárnak. Ha tehát ott a katolikus vallást mindenek felett becézgetik, ha a klerikális, ultramontán szellem propagálását előmozdítják, törvényteleniséget, megtorlást provokáló jogsértést követnek el.

A budapesti Lesehalle. Mult alkalommal említettük a budapesti felfordult viszonyokat.

Az Egyetemi kör alkotmánya felfüggesztetett. Helyes. Ha nem tudnak hozzá méltók lenni, nem is érdemlik! Mihályi Péter elnököt személyi felelősség mellett tanácsbiztosi címmel hagyta meg az egyetemi tanács az ügyek vezetésében, mert a bizottság jogköre bizonytalan időre felfüggesztetvén, mint annak képviselője, mint elnök nem szerepelhet.

Mint hogy ez intézkedések főként Mihályi kérelmére történtek, újabb meghasonlások állottak elő A budapesti egyetemi ifjusági élet most oly összezilált, a milyen még nem volt soha. Hogyan tudnának ők megfelelni a vezető szerepüknek, midőn önmagukon sem tudnak uralkodni s önmaguk is tévelyegnek. Szomorú viszonyok!

Az egyetemi tanács különben az utóbbi évek botrányos eseményei folytán az egyetemi körnek átalakítását tervezi. Hirlik, hogy a német egyetemek Lesehalle i mintájára akarják szervezni s csupán tudományos és társadalmi térre akarják működését irányítani. Az új szervezet szerint nem választanának elnököt, sem tisztikart, hanem a tanárkarból és az ifjuságból kijelölt bizottságra bizzák az ügyek vezetését. Ha e reformokat keresztül vinni nem sikerül, a kört be fogják zárni.

Csak azt mondhatjuk, mint föntebb: ismét a mi nézeteinket erősítik meg! Mi is az áldatlan és meddő politizálást óhajtjuk az ifjusági életből száműzetni, úgy az állami, mint az egyházi politikát! Azonban van e reformokban egy Akhilles-sark! Az ifjuság autonómiaja! Igaz, hogy ez autonómia sokszor oly áldatlan következményeket szül, mint most Budapest példája áutatja, de teljes eltörlése még áldatlanabb lenne! Ma talán még nem volna veszedelmes, hogy a tanárkarnak teljes közvetlen befolyása legyen az Egyetemi Kör ügyei intézésébe, *de jöhetnek oly idők, midőn az ifjuság autonómiajára szükség lehet!*

Az egyetemi tanács, mely a kereszt-ügyben hozott határozatával felvilágosultságának, elfogultságának adta fényes jelét, bizonyára fog találni a szervezet megállapításakor oly modus vivendit, mely e tekintetekben is kellő biztosítékot nyújt. Csak hasznos lesz, ha a Lesehalle-kat veszik mintául, de ne vegyék át szegről-végről mindenesztől, hanem, hogy úgy mondjuk, akklimatizálják a német intézményt a magyar szellemhez, a magyar ifjusági élet viszonyaihoz.

Jogász táncestély. December 8-án rendezte első táncestélyét jogakadémiánk polgársága. Széles jókedv költözött a Bika disztermébe s valóra vált sok szép leány álma Késő reggeli órákban ért véget a mulatság, mikor a hajnal szürke világa már betört az ablakokon. — Városunk notabilitásai közül többen jelentek meg, köztük gr. Degenfeld József főispán, dr. Bartha Béla akadémiai igazgató, dr. Kérészy Zoltán jogkari dékán. Több felülfizetés is történt a Joghallgatók Segítő Egyesülete javára.

A jelenvolt hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben jegyezte fel:

Asszonyok: Szabó Kálmánné, Pallay Miklésné, Rutter Emilné (Nagyvárad), Hutirai Béláné, Dienes Barnáné, Rickl Antalné, dr. Ujfalussy Józsefné, Emmert Antalné, özv. Anta'ovich Gyuláné, Ludány Lajosné, Zádor Lajosné, Éricz Ernőné, Péchy Kálmánné, Czégely Sámuelné, Baróthy Béláné, Pünkösdy Ferenczné.

Leányok: Szabó Margit, Ujfalussy Mariska, Bosznay Ilus és Gabi, Rutter Sarolta, Antalovich Ilona és Gizi, Ludány Marcsa, Éricz Gizella, Dienes Rózsi, Zádor Vilma, Rickl Margit és Piroska, Péchy Paula, Czégely Gizike, Hutiray Palika, Emmert Leona, Ujfalussy Mariska, Baróthy Gabi, Pünkösdy Margit, Molnár Aranka és Gizella.

A rendezőség elhatározta hogy február elején még egy táncestélyt rendez.

Hangverseny. A Jogász Önképző Kör hangversenye december 6-án fényesen sikerült. Debrecen előkelősége a Zenede nagytermét minden várakozáson felül megtöltötte. A műsor 1-ső száma Haydn 6-ik trioja volt, melyet három kiváló művészünk adott elő: Szilágyi Imre, hegedű, László Jenő, cello, Ujfalussy Géza, zongora. Majd Thót László elnök megnyitó beszéde után Perényi Margit színművésznő énekelt, Kardos Endre zongorán kísérte. A közönség alig tudott betelni kedvence énekével, ötször is megújrázták, tapsviharral fogadták. Ezután Tanay Frigyes, szintársulatunk egyik legkiválóbb tagja mély érzéssel szavalt. — Ujfalussy Géza magas művészi nívleun álló és páratlan precizitással előadott zongora-soloja (Székely: Magyar ábránd) után ifj. Rácz Lajos olvasott fel néhányat újabb költeményei közül; majd Takács Endre szavalt a tehetséget nagy próbára tevő „Az apród” című költeményét Somló Sándornak. Utánna Szilágyi I., Kiss Jenő, László J. és

Pásztor Gy. tagokból álló quartett adta elő Haydn nagyhatású Cantabilejét; újabb bizonyítékát adták tehetségüknek s kiváló képzettségüknek. Majd viharos derűtséget keltett Mészáros Károly, ismert vizsgálónk és az Énekkar Erkel: „Takarodó”-jával zárult az ugy szellemiekben, mint anyagiakban kitűnően sikerült hangverseny. A jogász tanulmányalap javára elép szép tisztajövedelem jut.

Csokonai-ünnepély. A Magyar Irodalmi Társulat december 14-én tartotta Csokonai-ünnepélyét. Dr. Ferenczy Gyula ak. tanár, mint társulati felügyelő tartott eszme-gazdag megnyitó beszédet. Utánna Füzessy Géza társulati titkár tett jelentést az akadémiai tanárkar által évenként hirdetni szokott Szikszay Dániel-pályázat eredményéről, felolvasván a bíráló tanári bizottság döntését. E szerint jutalmat nyertek Debrecen város multjából vett „Vigkedvű Mihály” c. balladáért Gulyás József 60 koronát, a reformáció multjából vett „Találkozás” c. balladáért ifj. Rácz Lajos 40 koronát. Ezek után Csernátóny K. szavalt Kovács Lajosnak a M. I. Ö. által pályadíjjal jutalmazott Csokonai-ódáját, — majd Szűcs László mondott lelkes beszédet. Forberger B. olvasta fel jelen számban közlött humoreszkjét. A főiskolai Énekkar is több számmal vett részt és gyönyörködtette a közönséget.

Idegen nyelveket tanulók köre. Egymásután keletkeznek a szép tervek. Most számos akadémiai hallgatónk egy kört akarnak létesíteni, hogy azok, kik idegen nyelveket tanulnak (egyelőre csak németet), gyakorlati képzésben részesüljenek. Lenne vezető, ki mindenben segítségükre szolgálna, utmutatással, felvilágosítással. S a tagok megszabott időkben a gyakorlandó nyelveken beszélnének egymással.

Felhívjuk a figyelmet e tervre. A második félév elején szervezkednek. — Tagdíjat nem kell fizetni, pusztán a szorgalmas, lelkiismeretes munka lesz kötelező.

A Magyar Irodalmi Társulat egyik utóbbi ülésén elhatározta, hogy Vörösmarty szobrára, melyre most folyik országos adakozás, gyűjtést indít. Kíváncs, hogy mielőbb elintézzék ez ügyet. Nem az összeg nagysága, de az igaz lelkesedés ér többet.

Zenekör. A Zenekör ismét vegetál. És talán jóidőre nem is remélhető, hogy valami legyen belőle. Pedig kiváló művészek vannak ifjaink között. De bizony ilyesminél egy két ember, a tulnyomó közönyt szemben nem sokra mehet. Zenekart öt-hat ember nem alakíthat. Több érdeklődést várának a zeneművészet iránt!

Lapszemle.

Magyar Egyetemi Szemle. 3. ik szám. December hó. El kell ismernünk, hogy ez a revue az előlegezett bizalomnak, melylyel fogadták, megfelel. A 3-ik, decemberi füzetében *Dr. Heinrich* Gusztávtól olvasunk egy nagyérdekű irodalomtörténeti cikket *A legelső lovagregényről*. Utánna *dr. Vámbéry* Rusztemtől *A párba az angol büntetőjogban* cím alatt alapos ismertetést találunk. *Kálmán* László, a Szemle egyik dicsőre méltó buzgósága szerkesztője ír az *Angol egyetemekről*. — *Dalmady* Zoltán a *Darwin—Weiszman-elméletet* boncolgatja. — *Szentmiklóssy* József Ünnepi ódája, *Zala* Ernőnek, ki szintén szerkesztője a revue-nek, rajza után több aktuális, fontos kérdésről találunk érdekes cikkeket.

Kötelességünknek tartjuk ismételtén hangsúlyozni, hogy e Szemle fontos missziót teljesít, azonban ezt csak úgy teheti sikerrel, ha az ifjuság méltóképen támogatja. Fizessen elő rá, a ki teheti. Havonként jelenik meg 5—5 ienyi terjedelemben és a mint láttuk értékes tartalommal. Ára egész évre 5 frt. Szerkesztőség: Bpest, Keesmeméti-u 8. sz.

Kolozsvári Egyetemi Lapok. 4-ik szám. Mint az előbbi három, úgy e szám is igen tartalmasan, ügyesen szerkesztve jelent meg.

A vezércikk helyén *Bodor* Aladár szerkesztőnek *Vörösmartyról* írott s az Egyetemi Kör ünnepélyén felolvasott, mély gondolatokban gazdag emlékbeszédét találjuk. Utánna ugyancsak tőle *A közöny* cím alatt az egyetemi élet orvoslást igénylő bajairól írt cikksorozatának 3-ik folytatását olvashatjuk, melyben megfontolást érdemlő dolgokat említ és eszméket vet föl. Valóban mindinkább kezd kiveszni ifjusági életünkől a régi közszellem és mindinkább előtérbe tolul a rideg egoizmus, a kenyérharc variánsai kezdenek feltűnedezni. Ás a középiskolák sem olyanok, hogy általuk élet-

erős vért nyerjen a főiskolák ifjusága. E tárgyban mi is óhajtunk hosszabban írni, annál jobban esik látnunk, hogy nézeteink e kérdésben mily rokonok.

A *Tárcában* több esinos verset és két ügyes prózai dolgot találunk; hátrább az egyetemi és általános ifjusági életéről olvashatunk aktuális cikkeket, *Evirandus* pedig bevégzi eredeti tónusú, Csokonai módjára írott hőskölteményét, a *Verebek párviadalát*.

Budapesti Egyetemi Lapok. E lapnak 8-ik, majd 9-ik számát (miután a 4-ik számnál megszüntették a küldést) megküldték hozzánk, a Jogh. Segítő Egyesülete címére. A két szám között hét nap különbség van (dec. 1—8.), és mégis nagy változások történhettek az alatt odafönt. A ránk gyakorolt hatás illusztrálására itt közöljük változtatás nélkül a 8-ik szám vételekor, róla írt cikkünket, utánna megteesszük a 9-ik számra is megjegyzéseinket.

„Budapesti Egyetemi Lapok. 8-ik szám. Dec. 1. — Ha okt. 20-ika óta nem küldik lapunknak, mire küldték most a Jogh. Segély Egyletének meg? Talán, hogy legyen min nevetnünk? Jó urak, oda-fönt! Jár mihozzánk vagy féltucat élclap, ha pedig nagyon akarunk nevetni, hát megvesszük az ultramontán Alkotmányt és annak eszmeficamain még a gyógyíthatatlan buskomor is elnevetné magát. Mit akarnak tehát? Vagy talán nevető görcsökbe akarnak bennünket ejteni? No, akárhogy is, elég az, hogy a lap fején Kétly Endre nevét találjuk. A lapban azonban egy betűjét sem. Mig ellenben a Köpösdy nevét nem látjuk a lap fején, a lapban azonban néhány rövid cikk kivételével, minden cikket ő írt. Tehát: a szerkesztő tulajdonképen Köpösdy. Sőt a mi józan eszünk azt is föléri ököllet, hogy ő potyára nem dolgozik. Arra a kis időre, a mig az egyetemen lesz, elnök szeretne még egyszer lenni. Ezért a nagy igyekezet. Hogy *Kakodemon* név alatt krónikás verseket gyárt, nem bánnánk; hogy a szerkesztői üzenetekben is megszólal muzsája és nagy garra „hejretyutyúzik“, azt se bánjuk. Elvégre megtalálta a hozzá illő hangot. Ugy, ugy a hejretyutyutyu! Csak azt tessék fűjni. Nagyon szép az — nekik.

Hanem a Lapszemléhez már van szavunk. A Kolozsvári Egyetemi Lapokról irnak. Minthogy pedig az ifjusági politika constellatiói szerint számukra nagyon előnyös volna, ha Kolozsvárt telje-

sen pártjukra hódíthatnák és céljaik érdekében eszközül fölhasználhatnák, tehát neki mennek a lapjuknak és dicsérik, a hogy csak lehet. Való igaz, hogy a kolozsváriak lapja megérdemli a dicséretet, elismerést. Mi sem vagyunk ezzel fukarok. De oly émeiyítő tendenciozitással használni a dicséretet csapdának, mint a B. E. L.-ban látjuk, olyan, hogy a kolozsváriak sem köszönik meg. És mi úgy hiszszük, hogy sokkal józanabbak is, semhogy beugorjanak a jól kivetett csapdába! Mi nem kívánjuk, hogy álljanak mellénk, nem kapacitáltuk őket soha és diplomata-fogásokkal sem vadászunk rájuk

Mert tudjuk, hogy Kolozsvártr, ha utainkat, eljárásunk minden fázisát nem helyeslik is, de célunk, melyért kicsinyeskedő ellenségeinkkel küzdünk, *ugyanaz!* É. e célnál találkozni fogunk! *Esküszöm most, az új század hajnalán, hogy a magyar ifjúság pars saniorával, ha különböző utakon haladva is, összetalálkozunk a célnál, a felekezeti kasztszellemtől eltölt, középkori sötétséget vissza-idézö klikkeknek szétzuzott romjai fölött!*

Természetes, hogy Köpösdyék minden bajukért bennünket okolnak. Emlegetik, hogy mi szítottuk föl náluk a pártoskodás tüzét. No, persze! Mi vagyunk okai, hogy botránykrónikájuk egyre nő! A liberális pártra vonatkozólag pedig már kijelenttük, hogy mi velük összeköttetésben nem állunk, mi nem vagyunk képviselőjük és ők nem képviselhetnek bennünket.

Mi haladunk előre. Megadtuk a lehetőséget, hogy velük együtt haladjunk békésen. Nem kellett. Akkor haladunk *nélkülök és ellenük!* És küzdelmük velünk szemben szálmalomharc *Mert a mi szavunk a jövő szava, mi vagyunk a jövő!!*

Ezeket irtuk a 8-ik szám olvasásakor. A 9-ik szám vételekor azonban némi tekintetben örvendestesen csalódtunk. *Kétly* Endre nem csak névleges szerkesztő, és nem a Köpösdyék eszköze! Cikkét irt a helyzetről, melyben kárhoztatja Köpösdy izgatásait, melyet a lap 8-ik számában és szóbelileg véghez visz. Kijelenti, hogy ő a Köpösdy tetszésével vagy nem tetszésével nem törődik. Azt mondja: „Cikkét közöltem, mert azt akartam, hogy az Egyetemi Lapok tárgyilagossága e kérdésben is megőriztessék, de viszont *azt sem szerettem volna, ha valaki azonosította volna Köpösdy cikkét a lap szellemével. A míg a lapon az*

én nevem van, addig elkeseredett célok és meddő izgatások eszközeül ezek a betűk nem fognak szolgálni.“

Valahára hajnalodik. Nem ismerjük *Kétly* Endrét, nem ismerjük nézeteit, törekvéseit, de *látjuk nála a tiszta, rettenthetetlen tárgyilagosságot fölc sillanni, mely előtt, bárha esetleg szigorú elvi ellenségünk volna is: megemeljük a kalapot!*

Mostani föllépése biztató jel. A klikk-tyranismus hanyatlóban, a terrorizáló kaszt szertehull. S a mi hitünk még erősebb azokban, miket föntebb a jövőről irtunk.

Színház.

Diszelőadások. Két diszelőadás is volt e hónapban. December 1-én Vörösmarty 100 éves születési évfordulója alkalmából a szintársulat is ünnepelt. A színházi zenekar nyitánya után *Szávay Gyula Vörösmartyhoz* cz. költeményét szavalta Fái Flóra nagy hatással, utánna a szintársulat tagjai a Szózatot énekelték, a közönség együtt lelkesült velük. Majd Sziklai M. szavalta a *Vén cigányt. Maróth bán*, Vörösmarty tragédiájának I. és V. ik felvonásai után pedig *Szép Ilonkát* szavalta *T. Halmy Margit*, kinek kiváló művésziessége szavalata közben sikerült tablókban tárult a közönség elé Szép Ilonka poétikus története.

A másik diszelőadás december 11-én volt, Mandoky Bélának, ki most üli 40 éves színészi jubileumát, tiszteletére. Közel negyedszázadig volt, némi megszakítással, a debreceni szintársulat tagja és valóban színésze és egész élete annyira össze van forrva Debrecennel, hogy azon impozáns tüntetés melyet az öreg színésznek a közönség rendezett, csak természetes.

Csak ő és a Foltényi pár élnek meg abból a kiváló művész csoportból, kiknek működése nagyban közrehatott arra, hogy a debreceni szintársulat azon korban korszakot alkotott a vidéki színesztet történetében.

Ő neki is országos híre volt, mint lyrai és hőszerelemesnek.

Méltán megérdemli a zugó tapsvihart, mely most hosszas távollét után jubileumakor ismét színpadra léptekor fogadta, méltán megilleti a babérkoszoru, melylyel megtisztelték. *Scheridán Richárd*-ot adták. Régen nem adták már e dará-

bot, de a jubiléusnak ebben van egyik legkiválóbb szerepe, azért vették elő,

Mándoky, leküzdve az elérzékenyülést ifjui hévvel játszott. magával ragadva az ünneplő lelkesült közönséget

New-York szépe. Amerikai operette. Irta: Morton. Nagy érdeklődéssel várták a fővárosi sajtó egyrésze által annyira magasztalt operett premiérjét. És ismét: csalódás. Amilyen kedves némely része a zenéjének, oly üres, oly banális, értéktelen az egész librettoja. A szereplők közül Perényi Margit, Kállay Lujza és Környei Béla dicséretes buzgalommal igyekeztek valamire vinni a darabot, de művésztük sem menthette meg. Nálunk a New-York szépe nem aratott diadalt. Sőt inkább.....

Dolly. Sokkal inkább beváltak reményeink *Cristierson Dolly*-ja premierjén. Meséje a művészvilágban játszódik. Dolly gyermekkorától egy híres festőnél Stolpe Richárdnál nő fel. A bohém művészekhez, jó barátaihoz meleg vonzalom köti. Egyszer azonban vége szakad a poetikusan szép életnek, eljön Schütte gróf és bebizonyítván jogát Dollyt magával viszi. Az ifjú lány azonban a gögös, hideg grófi családban sehogysem tud megszokni, mindinkább öntudatosává válik Stolpe festő iránti szerelme. Elhagyja a grófi kastélyt, fölkeresi újra a régi kedves bohémtanyát. Azonban utána jön a Schütte-család, visszavinni akarják. Dolly azonban bevallja, hogy Sto'pet szereti és mellette akar maradni mindig. Stolpe boldogan öleli keblére és Schütte gróf áldását adja rájuk.

Ez a Dolly története. A meseszöveg ellen lehet ugyan némely helyen kifogás, itt-ott száraz, színtelen jeleneteket is látunk, de vannak tagadhatatlan szép jelenetei. És egészben véve igen kedves és megkapó hatást gyakorol.

Dolly szerepében *Szabó Irma* csillogtatta tehetségét hosszas betegeskedés után; kiváló partnerei voltak Halmi M., Odry Á., Tanay és Pataki.

Tanay megy. Szomorú hír. A jövő szezonnra a nagyváradi Szigligeti-színházhoz Somogyi igazgatóhoz szerződött. Valóban megdöbbenve gondoljuk el, ki fogja őt pótolni?!

Sport.

A Debreceni Tornaegylet házi versenye.

December 5-én délután 5 órakor a „Debreceni Tornaegylet” péterfia-utcai helyiségében házi ver-

senyt rendezett. Az esős idő dacára is szép közönség jelent meg, mely mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte az egyes pontokat.

Festői szép felvonulással kezdődött a verseny, a mely után szabatosan kivitt vasbot-gyakorlatok következtek, majd pedig a szertornázásban mutatták ki derék tornászaink ügyességüket s ruganyosságukat. Csak ezek után következett a tulajdonképeni verseny, melynek eredménye igen szépnek mondható, ha megemlítjük, hogy a súlydobásban Kerekes Zoltán 12 m. 32 cm.-t dobott s így csak 5 cm.-rel maradt az országos rekord mögött s a magasugrásnál elért 160 cm. is (szabad földről, ugródeszka nélkül) szép eredménynek tekinthető. — A részletes eredmény különben a következő:

1. Nyujtón első díjat nyert Kerekes Zoltán, másodikat dr. Csürös Ferenc. 2. Magasugrásban első lett ugyancsak Kerekes Zoltán 160 cm.-rel, második pedig Rudolfi Imre (150 cm.). 3. Korláton első díjat kapta Polgár Dániel, a másodikat Molnár László. 4. A súlydobásban első Kerekes Zoltán 12 m 32. cm., második Rudolfi Imre 10 m 30 cm.

Ezek után egy ügyesen összeállított s plastikus gulát mutattak be tornászaink, hol két ember hat embert körülbelül 4 métermázsas sulyban tartott ki, végezetül pedig mulattató társasjátékokat játszottak.

A díjakat dr. Horvay Róbert, az egylet buzgó titkára osztotta ki, a tagokat ezentul is lelkes munkódásra buzdítva. A verseny szép sikere őt és Tóth Mihály művezetőt illeti.

És most ez alkalommal, egynéhány őszinte szó! Mindenki, aki ott volt e versenyen, láthatta és meggyőződést szerezhetett róla, hogy e csapat bár kiesiny, lelkesedéssel és ügyeszeretettel fogta fel dolgát, de egészen méltán ez a gondolat is eszébe juthatott, hogy hát Debreczenben, egy ilyen népes nagy városban csak ennyi ember kívánja magát edzeni a testgyakorlással. Érdekes e felett épen egy olyan városban tünődni, hol más ilynemű sportegylet nincsen még s az ember szinte kételkedve gondolkozik, hogy hol műveli, hol edzi hát testét az a sok ifjú ember, akik előtt sokszor hangsúlyozták, hogy milyen drága a testi épség.

Óhajtandó, hogy akadémiánk polgárai minél számosabban lépjenek be tagokul, annál is inkább, mert hogy Akadémiai Torna- és Vivő-kört alakítsunk arról a mai viszonyok közt ábrándozni is hiába való!

CSARNOK.

Ész és szív.

Mint a gyanu, titkon kétség száll meg olykor,
Rideg józanság fagyasztó szele —
Valami úgy késztet: szakítsak a multtal,
Amely virággal: dalokkal tele.

Ha daloltam szerelemről,
Ha daloltam boldogságról,
Csak ábránd volt: szertefoszlott ...
El, el ez álomvilágból!

Fogadom ilyenkor: leteszem a lantot,
Önmagam' miért ámitsam tovább?!
...De ha dal csendül, vagy látok egy szép arcot,
Követem ismét szívemnek szavát.

És dalolok szerelemről,
És dalolok boldogságról,
Mert út nincs, mely kivezetne
E bűvös álomvilágból.

iff. Rác Lajos.

Az én szívem.

Az én szívem nem tarka lepke,
Mely egy virágról másra száll.
Kinek rövid, múltó szerelme...
— Az én szívem dalos madár.

Nem látja senki, csak titokba
Ugy zengi bánatos dalát,
Hullatja könnyét, míg dalára
Az erdő visszhangot nem ad.

S csak őt imádja hő szerelme
Örökkön égő lángival,
Csak őt ragadja föl a mennybe
— Dalának végsőhajival.

Az én szívem nem tarka lepke,
Mely egy virágról másra száll,
Kinek rövid, múltó szerelme ...
Az én szívem dalos madár!

Baja Mihály.

Szerelmem.

Minek valljam meg lángszerelmem?
Hogy bolygó csillagod vagyok?

Jobb, ha sóvárgva, messzeségből
Szállnak feléd a sohajok:
Az árva, panaszos dalok!

Mire a szellő hozzád kapja,
Csak egy-egy sorát értheted,
S megsajnálod azt, aki irta: ...
Még talán meg is könnyezed
— Panaszos, árva szívemet?!

De ha tudnád, hogy néked szólnak
S azokat én dalolgom!
Ha megvallanám lángszerelmem:
Tán meg se hallgatnád dalom?
— Vagy csak kacagnád bánatom?!

Gyökössi Endre.

Egy jogász meg egy theologus.*

Gimnazista korukban is testi-lelki jóbarátok voltak Bakai Gyuri és Ince Zoltán. Mikor azután az érettségit szerencsésen letették s elválni készültek: egymás keblére borultak érzékenyen, mert hát ki tudja, merre veti a sors életük vitorlás hajóját.

De bizony a mai világban a szülők nem igen engedik gyermekeiket az élet tengerére valami ábrándoktól duzzadó hajón, hanem felültetik szépen a gőzösre s elküldik oda, ahová akarják. Így került ismét a két jó barát Debrecenbe vissza; Gyuri jogász, Zoltán theologus lett. A viszontlátás öröme ismét meghatva ölelték át egymást.

Alaposan csalódnék azonban, aki azt hiszi rólok, hogy ők a régiek. Ha egyszer az ember letette az érettségit, akaratlanul is érzi s érezteti másokkal, hogy úr és akadémiai hallgató, de meg a körülmények is úgy hozzák ezt magukkal,

A kis diákot szülői hozzák be, azután elhelyezik egy jó familiánál kosztra, kvartélyra s némi önállásra csak a karácsonyi s husvéti utazás alkalmával jut, de a legtöbb esetben az értesítő ezt is meg szokta rontani. Ezeznél mennyivel különb egy akadémiai hallgató dolga. Minthogy ő már érett: maga jön be, minthogy már komoly: teljesen rábizzák, hogy keressen magának egy alkalmas csendes szobát, hol nyugodtan élhet tanulmányainak. Ennek a körülménynek kell tulajdonítani, hogy akadémiai hallgatók, különösen jogászok ritkán

* Felol/astatott a dec. 14-iki Csokonai ünnepélyen.

vesznek ki utcai lakást, hanem előszeretettel az épületek hátsóbb részeibe húzódnak. Gyurinak és Zoltánnak is első dolga volt tehát lakást keresni, utcáról-utcaára sétáltak erős kapu- és ablakszemlélt tartva s ha sokszor mást is kerestek vagy néztek a cédula mögött az ablakban, az utoljára is szintén rájuk tartozott, amennyiben azon voltak, hogy minél kellemesebb lakásviszonyokat teremtsenek maguknak. Hangadóként Gyuri szerepelt, akit mély ítélőtehetsége erre a szerepre kiválóan alkalmassá tett, ámbár Zoltánnak is voltak némely igen határozott követeléseik.

Végre is úgy estefelé fáradozásait siker koronáztá, találtak egy alkalmas lakást s abba be is hurcolkodtak. Bensőleg mindketten meg voltak elégedve, de azért a háziasszonynyal való egyezkedésnél Gyuri megkockáztatta azon kijelentést hogy ebben a poros városban nem lehet becsületes utcai lakást kapni. Zoltán nem értve az e fajta magasabb diplomatiái fogásokat, Gyurit nagyképű-ködése miatt már oldalba akarta verni, de szerencsére még a kritikus pillanat előtt eszébe jutott, hogy Gyuri jogász, megengedheti magának az ilyen nagy-szólásokat, amik csakis a tekintélyt emelik a háziak előtt....

Gyuri éles, rövid szemle után tisztában volt a tényállással s másodszor is meg volt elégedve. Az utcai lakásban egy boldog család honolt, amit az ablakok virágai közül kidugott kedves leányfejek fényesen igazoltak s ez különösen neki tetszett, de Zoltánnak is megvolt az öröme; a szomszédokból egy jóhírű debreceni hentesnek füstölt kolbászaik illatoztak által, a kenyérpiac is csak egy ugrás volt, hol a kerek cipők láttára csak úgy dagadt a melle. Hogy azután holdvilágos esteiken duetteztek s hogy hivatalosak voltak házigazdájuk szüretére, azt mind természetes dolognak kell tekintenünk s Gyuri már hajlandó volt binni, hogy aranyélet a jogászélet.

Régi ábrándjaiknak ezzel végkép „isten-hozád“-ot mondtak, de egyszersmind új jövőjük fényesége is hajnalodni kezdett. Eleinte csak homályosan, lassanként azonban mind határozottabban bontakozott ki Gyuri előtt egy piros bársonyszék, s a miniszterelnökség; Zoltán előtt pedig természetesen a református püspökség lebegett. E szerint azután a céljuk elérésére szükséges létra is más volt, Gyuri hamar belátta, hogy a fokozat csakis ez lehet: 1. ujságíró, 2. ügyvédi diploma, 3. képviselő-

lőség, 4. miniszter. Zoltánnak pedig ez volt a haladási fokozat: 1. szenior, 2. egy tekintélyes professori katedra vagy valami előkelő parókhia, amiből az ember azután könnyen felviheti a püspökségre. Ilyenféle gondolatok kavargtak fejükben esténként. amint az előttük fekvő könyvből föleszméltek s a sors szeszélyes játékát látták abban is, hogy egykor a főrendek házában így fognak egymás mellett ülni.

Csakhamar azonban lepottyantak ebből a szép álomvilágból s érezniük kellett, hogy minden e földön változó; első sorban, hogy hónap elseje után fokozatosan következik az utolsója, meleg után pedig a hideg. Gyurit ezek a változások egészen idegessé tették, a kenyérpiacon futva menekült keresztül, a hentes boltját pedig el kellett kerülni. ha nem akarta, hogy gyomorgörcsöket ne kapjon. S a legbosszantóbb az volt, hogy mikor a szobába belépett, mégis ezeknek a gyűlölt debreceni specialitá soknak a szagát érezte, vagy legalább képzelte. Mig azután a világgal való elégedetlenségét ki nem ontotta, nem is tudott nyugodni s meg volt róla győződve, hogy a jogászság sorsa előbb jobbra nem fordul. mig a hónap utolsóját át nem teszik az elsőre s nem lesz annyi ügyvéd. mint a hány jogász van, (hogy mindeniknek jusson iroda is).

Zoltán sokkal türelmesebb volt s annyira hozzá szokott már e philipikkákhoz, hogy ha hosszú szárú csibukjából eresztett füstfellegeivel körülvette magát rá sem hederített. Azt sem vette észre, hogy Gyuri lecsilapulása után mily idegesen ugrik fel székeről néha, de most már nem beszédekbe öntötte dühét az sem, hanem fogta a széket s azzal olyan akrobata gyakorlatokat végzett, hogy azok legtöbbször a Zoltán oldalát is körülményesebben érintették. Erre már felocsudott azután s mint sebzett oroszlán pattant fel, de Gyuri nem vesztette el hideg vérét s megütközve kérdezte: „milyelt öregem?“ Zoltán, mintha az első keresztyének üldözése nyilalt volna az oldalába, az égre kiáltó kegyetlenségekről annyit beszélt, hogy Gyuri végzett gymnastikai gyakorlatai dacára is fájni kezdett s nem volt más menedéke, minthogy árnái között foglaljon erősebb és melegebb pozíciót.

Amelyik este azonban politikáról volt szó, mindannyiszor Zoltán szorult vánkosi közé, Egy néhány napig pedig mindig az történt, folyván akkor a vita a képviselőházban Ferenc Ferdinánd trónörökös nyilatkozatának a becikkelyezéséről-

Mindketten függetlenek voltak a lehetőségig, (azért a lehetőségig, mert Gyuri kormánypárti ügyvédnél is vállalt volna szívesen irodát), de ebben az ügyben ez egyszer szemben álltak egymással. Gyuri mint leendő kitűnő jogász, egy álláspontot foglalt Szilágyi Dezsővel, de nem úgy Zoltán, ő nem ékart semmiféle morganatikus házasságról tudni s halani s inkább lefeküdt aludni.

A theologusnak egy ilyen nagy alvására azután egyszer egy nagy nap következett, a kápszálás napja; Gyurira nézve azonban inkább nagy böjt napja volt. Rendes zugolódás közt tért haza, de amint az ajtót kinyitja s Zoltánt a kályha mellett látja ülni, egyszerre felvillanyozódott, de a másik percben alaposan le volt hűtve, mert bizony a tűz nem égett a kályhában.

Zoltán megkérte, hogy hadd írjon ő most helyette cikket az ujságba, mert sokat tapasztalt ma. És ezt oly komoly hangon mondta, hogy Gyuri nem tehetett mást, minthogy félrevonult útjából s átengedte az egész szobát gondolatjainak.

Zoltán erre historicus nyugalommal vetette magát a szobájuk trónusát képező karosszékbe és felfogva a pillanat jelentőségét új pennát tett jeles írói tollszárába. Majd sűrű füstfellegekbe burkolta magát s ezeken át engedte gondolatjait a múlt s jövő felett elmélkedni. Gondolatjai, eszméi, hasonlatai nemsokára mintegy kráterből törtek elő s a Pegazus rakoncátlan lovát már majdnem hexameterbe ugratta, de végül is győzött a prózairó egyszerűbb bölcsessége s kezdte ilyenformán:

„*Mi most a debreczeni diákság s mi volt hajdan.*“ Itt nyilván egy híres francia forradalmi író utánzott, a minek úgy látszik tudatában is volt, mert tovább is ily tüzzel folytatja s kimutatja hogy itt a világ történelem egy egészen páratlan jelenséggel áll szemközt, a mennyiben itt a köztársaság megelőzte a monarchikus államformát. „Igen, — folytatja tovább, — mert tudnunk kell, hogy a collegium ifjúsága hajdan köztársaság volt a senior elnöklete alatt s volt parlament is, melynek elnöke a contrascriba volt! Itt tovább vázolta azután a köztársaság egész szervezetét; kimutatván, hogy volt pénzügyminiszter is épugy, mint hadügyminiszter, a kinek későbbi utódja volt a nagy botos. „Most pedig — folytatta szenvedélylyel s itt már lázadó hang üti meg fülünket — a diákság nem egyéb, mint egyrészt az akadémiai tanárkar uralma alatt tehetetlen tömeg; másrészt pedig a városi kö-

zönség jövedelmi cikke. Mig most azon erőlködünk, hogy lehetne egy jogászt külföldre küldeni, addig hajdan dicső elődeink egész csapatot tartottak Németországban. De ez mind semmi most jött a bökkenő! Hát ennek a köztársaságnak a gazdaságáról és hatalmáról van-e valakinek fogalma? Csak sőt is! 4000 darab kőst kaptak, mely nem hiába, hogy fejedelmi alapítvány volt, olyan is volt, mert abból ma is az egész Hortobágyon nyájakat lehetne tartani. Ebből azután lehetett a diákoknak olyan ebédeket csapni, hogy ők hívták meg a professzorokat s most, hogy a hatalom és gazdagság megváltozott...“ Itt ki volt pontozva, talán azért, mert belátta, hogy az egész diákságot egy embernek — még ha professor is — bajos volna megvendégelni.

„Hát a várossal és annak közönségével szemben nem vesztette-e el a diákság kiváltságos helyzetét?“ szólt a röpirat. „Hajdan fellegvárként emelkedett a collegium a városban s gyorslábú hírnökök a telephonnál gyorsabban értesítették a központot, hogy hol készül valami lagzi vagy muri? S a diákságnak ilyenkor erkölcsi kötelessége volt ott magát képviseltetni, a mit soha el nem is mulasztott hanem egy válogatott küldöttség által képviseltette magát.

Igaz, hogy az akkori diákság közt összetartás is volt s tisztán ennek kell tulajdonítanunk, hogy olyan fényes jelenetek játszódtak le, a melynek a történelemben is ritkán fordulnak elő s a melyhez csak a római népnek a szent hegyre való kivonulása hasonlítható. 1648-at irtak akkor, amikor a diákok a város s a collegium előjáróival meghasonolván fegyveresen kivonultak valószínűleg Bösörménybe s meg vagy az örökítve a kronikában, hogy a városi asszonyok könnyhullatása és sirása közt ment végbe a jelenet. S most kérdem tőletek, ha vissza tértek vagy távoztok fel van-e lobogózza a város vagy láttok-e az ablakokban női alakokat, kik kendőket lobogtatnak felétek? Én nem! pedig kerestem!

De ki mutatható ez is, hogy az athletika a mai sport köztük virágott, mig ma nyomorultul teng! S ha az iment a rómaiakhoz hasonlítam e collegium ifjait, most bátran bizonyíthatom, hogy a görög ifjagnál cseppet sem álltak hátrább! Vajjon a makhinának nevezett maschina nem verte-e fel különbbül az utca homokját, mint a görög versenykocsi az Olympia porondját, ha félreverték a haran-

got! Megvagyom írva, hogy a tutást úgy győzték, hogy még a lovak sem érkeztek velök! Pedig ők nem holmi 100—200 métert futottak, hanem annyit a mennyit kellett. A természetes akadályok, — minők a jóhírű debreczeni sár s a palánkok voltak — az ugrásokat s az erő gyakorlatokat kitűnően fejlesztették, úgy hogy sokat lehetne erről írni, de végül is csak az jönne ki belőle hogy nagy idők, nagy diákok...”

Itt egy tintapecséttel vége szakadt az iratnak, a mi világosan bizonyítja, hogy vagy kialudt a pipája s emberünk dühösen lecsapta a tollát, vagy pedig önkéntelenül az álom karjaiba dőlt, mert másképp nem felejtette volna el bebizonyítani, hogy Csokonai Vitéz Mihály is e boldog idők megbolygatása miatt távozott a collegiumból s azért mutat oly haragosan a collegium felé.

Másnap keresték diákjaink a cikket az ujságban, mig végül a szerkesztői üzenetek közt megtalálták, annyira össze zsugorodva „*Egy éhes diák tünődése a nagymultról*” Nemközlhető! Ettől fogva még jobban gyűlölte az ujságírókat Zoltán, mert az mégis csak igazságtalanság, hogy kapsálás napján illet rá fogtak. Éhes diák?! Tünődés?! Nem is irt többet, nagy historikusunk veszett el benne.

Forberger Béla.

Vegyes közlemények.

Uj rend. A félévek tekintetében új rend jön be. Az I-ső január 15-ig tart. A II-ik kezdődik január 20-án. Beiratkozhatni 28-ig, aláíratni 31-ig lehet. Előadás kezdődik febr. 1-én, Félév vége június 15-én.

A debreczeni régi diáktűzoltók. A régi diák tűzoltó egyleti tagok legutóbb debreczeni összejevetelők alkalmával határozatilag kimondották, hogy egy emlékfűzet adassék ki s abban az elnök Bögös Lajos által elmondott egyházi beszéd, a társulat felosztásával foglalkozó s Dicsőfi József által megírt történelmi visszaemlékezés s a találkozóra összejöttek névsora kinyomassék. Ez emlékfűzet kiadását Hoffman és Kronovitz cég vállalta magára. A mű diszes kiadásban jelenik meg, s előfizetési ára 2 korona; vászonkötésben 4 korona.

Unitárius főiskola Kolozsvárról A kolozsvári unitárius főiskola két küldötté járt közelebb Debreczenben, hogy megtekintsék az ev. ref. főiskola internatusát s ennek alapján rendezkedjenek be a most épülő diszes főiskolába, mely egyike lesz Kolozsvár leginpozásabb épületeinek. A kiküldöttek: Gál Kelemen és dr. Nyiredy Géza tanár a főiskola internatusáról kedvező tapasztalatokat szereztek s valószínűleg ennek a mintájára fogják az új főiskola internatusát is szervezni.

A polgári perrend reformja. Nevezetes törvény alkotás lesz az a munka, mely most közeledik befejezéséhez az igazságügyminiszteriumban, ez általános és egységes perrendtartás reformja mely az összes fórumok előtt a szóbeliség és közvetlenség alapjára vannak fektetve. Az új perrendtartás a mostani sommás eljárás kitűnően bevált rendszere nyomán halad. A nagy mű, a perjogi törvényjavaslat, már majdnem egészen készen van. Ezt a törvényjavaslatot, melyet dr. Plósz Sándor igazságügyminiszter, dr. Térffy Gyula és dr. Fodor Ármin törvényszéki bírák közreműködésével, maga dolgozott ki, ki fogják nyomtatni a polgári törvénykönyv imént megjelent előadói tervezetének példájára.

Fölsült tingl-tangl. Selmeczbányán nemrég nagy falragaszok hirdették, hogy német orfeumi előadások fognak tartatni. A bányász-akadémia hazafias ifjúsága azonban elhatározta, hogy a tolakodó német tingl-tangl-t emberségre tanítja. Az első előadáson megjelentek és rémes fütyszóval fogadták a lenge muzsa németül ledérkedő művésznőjét. Természetesen a rendőrség is közbeszólt, de azt elérték hogy a művésztrupp másnap elpakolt. Bárcsak így bánnának velük mindenütt. Egyrészt magyarság-szempontjából, másrészt az amugy is laza erkölcs megvédése végett.

F. M. K. E. Minthogy a magyarság érdekében oly nagy fontosságú missiót teljesítő Felső Magyarországi Közmívelődési Egyletnek ifjúságunk közül is ujabban néhányan tagjai, jónak látjuk figyelmüket e helyen is föl hívni, hogy tagdíjaikat (pártoló: 1 kor.) a lefolyt évről is Nyitrára az elnökséghez küldjék.

Dr. Mohácsy János. Az utóbbi években nagy szerepet játszott ifjúsági életünkben és általánosan kedvelt volt Mohácsy János immár dr. iuris! Szerencsét kívánunk hozzá!

Egyébként birjuk ígéretét, hogy lapunkat időnként fölkeresi soraival.

Előfizetési föl hívás. Amit év elején elmondunk azt kellene most ismételnünk, de sürgősségtelennek véljük, mert akárki végigolvassa az ifjúsági lapoknál szokatlan arányban megjelent számunkat, láthatja, hogy nemes törekvésekért, becsületes czélokért küzd, hogy az ifjúságért van minden kis betűje! *Kell tehát az ifjúság által legyen!* Fizessetek elő reá és támogassátok szellemiekben is, ha emelkedik tekintélyben, értékben, úgy az a Ti emelkedetek leend!

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk olvasóinak, munkatársainak boldog ujesztendőt kívánunk!